

Rok 14 Numer 633 (87)
26 października 2010 r.

W tym numerze:

- ⇒ BRUKSELA BĘDZIE KARAĆ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE ZA ZBYT DUŻE WYDATKI
- ⇒ RANKINGI SPOŻYWCZE ZE WZGLĘDÓW ZDROWOTNYCH/ŚRODOWISKOWYCH PODAWANE W WĄTPLIWOŚĆ

BRUKSELA BĘDZIE KARAĆ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE ZA ZBYT DUŻE WYDATKI

Unijni ministrowie finansów uzgodnili w połowie października nowe zaostrzone sankcje dla państw członkowskich, których narodowe plany wydatków okażą się niezgodne z nowymi zasadami stabilności gospodarczej.

W lipcu Komisja Europejska opublikowała plany wzmożonego monitoringu państw członkowskich w celu wykrycia zagrożeń dla stabilności UE – a zwłaszcza strefy euro – wynikających z deficytu budżetowego, nadmiernych poziomów długu krajowego lub zbyt wielkiej nierównowagi makroekonomicznej.

W *minionym* tygodniu osiągnięto porozumienie polityczne dotyczące nowego systemu monitoringu i sankcji dla tych krajów strefy euro, które uznaje się za lekceważące omawiane zasady. Przewidziano możliwość dalszego zmniejszania finansowania w ramach WPR, do czasu osiągnięcia porozumienia w sprawie „drugiego etapu” sankcji.

Herman van Rompuy, przewodniczący Rady Europejskiej, nazwał te nowe plany kontroli "największą reformą Unii Gospodarczej i Walutowej od chwili utworzenia euro".

Powiedział on, że nowy zakres pełnomocnictwa w sprawie nadzoru i sankcji, przewidziany dla Komisji, pozwoli jej na błyskawiczne działania w kierunku zwalczania baniek spekulacyjnych (gwałtownych wzrostów) np. w sektorze nieruchomości, niezrównoważonego bilansu w modelach płatności oraz innych zagrożeń, które były „niedoceniane w pierwszej dekadzie istnienia euro".

Plany zostaną oficjalnie przyjęte przez głowy państw na spotkaniu Rady Europejskiej w następnym tygodniu. Będą one miały na celu egzekwowanie warunków unijnego Paktu Stabilizacji i Rozwoju, którego celem jest ograniczenie krajowego deficytu budżetowego do poziomu 3% PKB oraz długu publicznego do 60%. Pakt był jednak w dużej mierze bezkarnie naruszany przez szereg państw członkowskich.

Rozpatrywany aktualnie system tworzony jest w oparciu o istniejące struktury i narzędzia monitorujące. Stara się on zapewnić faktyczną dźwignię sterowniczą w grupie automatycznych sankcji, które będą uruchamiane na specjalnym etapie postępowania.

Uzgodniony kompromis

W miniony poniedziałek w ostatniej chwili uzgodniono pewien kompromis – stało się tak w następstwie francusko-niemieckiego nacisku na to, aby jeszcze przed uruchomieniem sankcji,

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

dopuszczyć sześciomiesięczny „okres prolongaty” od chwili wystosowania ostrzeżenia przez Komisję dla państw członkowskich niespełniających stosownych wymogów.

Środek odwetowy – obowiązujący wyłącznie wobec strefy euro – przybrałby formę oprocentowanej kaucji, która po upływie wzmiankowanych sześciu miesięcy bez poprawy zamieniałaby się w grzywnę.

O ile do umowy przystąpili wszyscy ministrowie, o tyle pewne państwa członkowskie wyrażały obawy, iż sześciomiesięczny okres karencji może osłabić skuteczność pakietu i pozwolić „grzesznikom budżetowym” na dalsze lekceważenie reguł.

Jednak inne postanowienia pakietu znacząco wzmocnią unijną zdolność do działania: na mocy porozumienia: decyzja o obłożeniu jakiegoś państwa członkowskiego sankcjami może zostać odrzucona wyłącznie większością dwóch trzecich głosów w gronie ministrów Rady.

Ponadto, w dodatku do wzmocnionego nadzoru budżetowego, Komisja będzie uważnie obserwowała „różnice konkurencyjności” i nierównowagę strukturalną (np. nadwyżki lub deficyty handlowe), które „osłabiają spójność UE, a zwłaszcza strefy euro – i mogą z tego powodu doprowadzić do wdrożenia działań naprawczych”.

Finansowanie WPR może zostać ograniczone później

Unijni urzędnicy potwierdzili, że „drugi etap” sankcji, stosowany wobec wszystkich państw członkowskich, mógłby zostać wprowadzony później, pozwalając Komisji na zmniejszenie płatności WPR i innych kluczowych unijnych nakładów budżetowych dla niesubordynowanych państw członkowskich.

Komisja będzie też obserwować "różnice konkurencyjności" oraz nierównowagę strukturalną.

Tych planów nie można na razie wprowadzić w życie, biorąc pod uwagę wieloletnią strukturę finansowania UE w takich obszarach budżetowych jak WPR i fundusze spójności. Bieżące środki są już dawno zaprogramowane do 2013 roku, a propozycja zmniejszenia płatności tak naprawdę realnie, na tym etapie, nie może zostać wpisana do propozycji.

Urzędnicy objaśniali, że nawet jeśliby uzgodniono szczegóły sankcji „w drugim etapie” przed tym terminem, system i tak zacząłby funkcjonować po 2013 roku.

Komisja wyjaśniła, że wszelkie ruchy w kierunku zmniejszenia płatności WPR nie wpłyną bezpośrednio na rolników – ponieważ państwu członkowskiemu Komisja odmówi po prostu zwrotu ich wstępnych wydatków WPR dla rolników.

Prawo głosu w Radzie znajdzie się na szali?

Francuski prezydent Nicolas Sarkozy i niemiecka kanclerz Angela Merkel zaapelowali do UE we wspólnym oświadczeniu, podkreślającym ich poparcie dla nowych ram działania, o zmianę unijnych traktatów w tym kierunku, aby zezwolić na karanie poważnych naruszeń funkcjonowania Unii Gospodarczej i Walutowej utratą prawa głosu na szczeblu Rady.

Obydwa kraje zaapelowały też o trwalszy mechanizm pomocy finansowej dla dotkniętych kryzysem państw członkowskich; zamiast ustaleń ad hoc, które poskutkowały szybkim wydaniem 80 mld euro na ratowanie Grecji w pierwszym półroczu br., jak również, po długich targach, o

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

udostępnienie dalszych środków dla innych krajów, potencjalnie niewywiązujących się ze zobowiązań.

W oświadczeniu czytamy: „Francja i Niemcy uważają rewizję Traktatu za konieczną i proszą przewodniczącego Rady Europejskiej o zaprezentowanie – w bliskiej współpracy z członkami Rady - konkretnych możliwości pozwalających na ustanowienie zdrowego mechanizmu rozwiązywania kryzysów jeszcze przed spotkaniem w dniu 11 marca 2010 r.

Grecki kryzys z powodu zadłużenia państwa, u źródeł którego, jak się szybko okazało, leżała nierównowaga makroekonomiczna, obnażona dodatkowo przez zgrzyt kredytowy, wywołały zwiększone wysiłki Komisji w celu powstrzymania nierozsądnej polityki finansowej w państwach członkowskich jeszcze przed stworzeniem przez nie zagrożenia w strefie euro oraz UE jako całości.

Źródło: Agra Europe Weekly z 22 października 2010 r.: “Brussels to sanction big-spending member states”

RANKINGI SPOŻYWCZE ZE WZGLĘDÓW ZDROWOTNYCH/ ŚRODOWISKOWYCH PODAWANE W WATPLIWOŚĆ

Przedstawiciele Komisji, europosłowie i uczestnicy sektora rolno-spożywczego byli niezgodni w minionym tygodniu w kwestii, czy istnieje wystarczająca korelacja między zdrowiem i korzyściami dla środowiska naturalnego, aby promować spożycie pewnych artykułów bardziej niż innych.

Forum Parlamentu Europejskiego stało się ostatnio areną prezentacji modelu podwójnej piramidy, przygotowanej przez nowo utworzone *Centrum Barilla ds. Żywności i Odżywiania* (BCFN).

Instytucja naukowa, będąca „ubocznym wytworem” działalności włoskiego koncernu produkującego żywność, wprowadziła pojedynczy model szeregowania artykułów spożywczych równocześnie ze względu na kryteria zdrowotne i środowiskowe – w celu zidentyfikowania żywności, która generuje dwojakie korzyści, na tej bazie prowadząc do zaproponowania zrównoważonej diety.

Podwójna Piramida łączy istniejącą piramidę żywieniową, grupującą artykuły spożywcze od najzdrowszych do najmniej zdrowych w oparciu o zawartość substancji odżywczych, nagromadzenie energii i inne podstawowe wskaźniki, z piramidą środowiskową – ta zmierza do obliczenia dwutlenku węgla w całym cyklu życia produktu, ilości wody i skali szkodliwości dla gruntu, powstających przy produkcji każdego pojedynczego artykułu spożywczego.

Model był stosowany przez Barilla w celu zilustrowania podwójnej przewagi "diety śródziemnomorskiej", opartej na węglowodanach, owocach i warzywach nad "diętą północnoamerykańską", obejmującą wyższą konsumpcję mięsa, cukru i tłuszczu - w odniesieniu do zdrowia człowieka i stanu środowiska.

Model „zbyt uproszczony”

Jednak przemawiający na forum kwestionowali skuteczność takiego modelu oraz możliwość sterowania w ten sposób publicznymi nawykami żywieniowymi.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Karl Falkenberg, dyrektor generalny DG Rolnictwo, wyjaśnił, że model BFNC jest zbyt uproszczony, aby przekazać całą prawdę.

Zboża postrzegane są w Podwójnej Piramidzie jako opcja zdrowa i na ogół przyjazna dla środowiska, ale szef Komisji wyjaśnił, że całkowity wpływ produkcji zbóż na środowisko zależy od metod uprawy, np. w monokulturach lub mieszanych systemach, prowadzi to do wystąpienia licznych efektów domina dotyczących owadów zapylających, w zakresie jakości gleby i retencji wody – komplikując ponadto perspektywę środowiskową.

Powtórzył on potrzebę stworzenia całościowego, holistycznego podejścia uwzględniającego efektywność zasobów i patrzenia raczej na wzajemne oddziaływanie rozmaitych typów użytkowania ziemi, a nie udzielania poszczególnym rodzajom żywności jako takim zielonego lub czerwonego światła.

Powiedział on: „Musimy kopać głębiej”.

Szukajcie kompromisów

Inni mówcy zgodzili się, że modele analizy cyklu życia (LCA), podtrzymujące obecne działania w kierunku zrównoważonego rozwoju, są dalekie od tego, by objąć całość zagadnień.

Mark Driscoll, szef polityki zrównoważonej konsumpcji w brytyjskim oddziale Światowej Federacji Ochrony Dzikich Zwierząt (*WWF – World Wildlife Federation*), powiedział, że istnieją obszerne badania w sprawie emisji gazów cieplarnianych i zużycia wody, ale niewiele powiedział o „kompromisach” między tymi dwoma problemami.

Podobnie poruszono kwestię drugiej strony piramidy Barilli – zdrowotny aspekt różnych typów żywności – która, jak uznano, także ignoruje kluczowe czynniki, takie jak wzrost dobrego samopoczucia poprzez przyjemność, która płynie z konsumpcji, w rozsądnych ilościach, artykułów spożywczych o wysokiej zawartości tłuszczu i soli.

Mówcy zgodzili się, że istnieje potrzeba bardziej „połączonego” myślenia między różnymi departamentami Komisji

Uważa się, że w niektórych przypadkach niezamierzone efekty uboczne inicjatyw dotyczących zdrowego odżywiania prowadzą do negatywnych konsekwencji środowiskowych, podkopując w zasadzie sam model Podwójnej Piramidy. Jeden z uczestników podkreślił, że przy usuwaniu z żywności podstawowych składników konserwujących/antyoksydacyjnych należy stosować opakowania z wielu materiałów, co prowadzi do komplikacji przy recyklingu.

Barbara Buchner, dyrektor Weneckiej Inicjatywy ds. Polityki Klimatycznej i członek organu doradczego BFNC argumentowała, że na tym etapie do wzbudzenia świadomości konieczne są proste przekazy, poparła jednak apele o precyzyjne dostrojenie modeli obliczeniowych po obydwu stronach piramidy.

Wszyscy mówcy zgodzili się, że między różnymi departamentami Komisji, różnymi instytucjami politycznymi i podmiotami z sektora prywatnego istnieje potrzeba bardziej „połączonego” myślenia.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Rolnicy a grupy Zielonych

Falkenberg stanowczo stwierdził, że z obawami o podłoże środowiskowym należy rozprawić się w sposób spójny z produkcją rolną, dowodząc, że komisarz ds. środowiska Janez Potocnik i szef unijnego resortu rolnictwa Dacian Ciolos są całkowicie zgodni w sprawie konieczności połączenia tych dwóch kwestii w następnych reformach WPR.

Irlandzka centroprawicowa europarlamentarzystka Maireed McGuinness ostrzegła natomiast, że rolnicy muszą otrzymać prosty i spójny przekaz – inaczej będą się oni „obawiać” posunięć środowiskowych i „umocnią się na pozycjach”.

Przypomniała ona, że sygnały polityczne dla sektora bardzo się zmieniały – zachęty do zwiększania produkcji przeplatały się z następującymi zaraz po nich wezwaniami do odłogowania ziemi i zmniejszenia intensywności produkcji rolnej.

McGuinness ostrzegła, że największym wyzwaniem dla rolnictwa jest niestabilność cen i dochodów. Do momentu rozwiązania tego problemu istnieje niewielkie pole manewru do skierowania rolnictwa w stronę innowacji i ustanowienia dodatkowych elementów rygorystycznego systemu współzależności ekologicznej w odniesieniu do dotacji i środków wsparcia produkcji rolnej.

Podawała ona w wątpliwość, czy istnieje wola opinii publicznej i wola polityczna do płacenia wysokiej ceny za prośbę rolników o zmniejszenie produkcji – i ograniczenie ich zysków rynkowych - w drodze przestrzegania surowszych wymagań ekologicznych.

Źródło: *Agra Europe Weekly z 15 października 2010 r.: “Health/environmental food rankings called into question”*

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione